

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členiek senátu JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD. a JUDr. Marianny Reiffovej, v právnej veci navrhovateľa **J. K.**, bytom O., K. č. X., zastúpeného matkou E. K. bytom O., K. č. X., zastúpeného advokátom JUDr. I. G., so sídlom v P., B. č. X., proti odporkyni **Sociálnej poisťovni v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8 a 10, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 7. februára 2008, č. k. 12Sd/216/2006-56, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo 7. februára 2008 č. k. 12Sd/216/2006-56 v napadnutej časti **m e n í** tak, že rozhodnutie odporkyne z 24. apríla 2006 č. X. a z 2. júna 2006 č. X. **z r u š u j e** a vec vracia odporkyni na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom zo 7. februára 2008, č. k. 12Sd/216/2006 -56, potvrdil rozhodnutie odporkyne z 24. apríla 2006 č. X. a rozhodnutie z 2. júna 2006 č. X., ktorými priznala navrhovateľovi invalidný dôchodok podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších zákonov /ďalej len „zákon o sociálnom poistení“, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou osobou. Miera poklesu schopnosti vykonávať

zárobkovú činnosť bola stanovená od dátumu vzniku invalidity, t. j. od 13. apríla 2005 na 45% a od 17. marca 2006 z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu na 75%, v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Podľa názoru krajského súdu sú rozhodnutia doložené závermi posudku posudkového lekára Sociálnej poisťovne, pobočky v Prievidzi z 27. marca 2006 a posudku posudkového lekára Sociálnej poisťovne ústredia v Bratislave so sídlom v Banskej Bystrici z 18. decembra 2007, ktoré dostatočne a presvedčivo odôvodnili, prečo navrhovateľ nemohol byť uznaný invalidným od požadovaného dátumu t. j. od 1. októbra 2003, ale až od 13. apríla 2005 a aj stanovenú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť považoval za dostatočne preukázanú závermi uvedených posudkov posudkových lekárov.

Zároveň priznal právnenému zástupcovi JUDr. G. náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 7. 244 Sk.

Proti rozsudku krajského súdu v časti, v ktorej boli potvrdené rozhodnutia odporkyne, podal včas odvolanie navrhovateľ a žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie, resp. zmenil rozsudok krajského súdu a zrušil napadnuté rozhodnutia odporkyne a vrátil jej vec na ďalšie konanie. Podľa jeho názoru sa krajský súd dopustil závažného procesného pochybenia, nakoľko neprihliadol na iné rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne, ako aj samotnej odporkyne, a to napriek tomu, že navrhovateľ na ne poukazoval. Namietal tiež, že sa krajský súd nevysporiadal so skutočnosťou, že zdravotný stav navrhovateľa sa od vzniku nároku na dávku, t. j. od 11. septembra 2004, kedy navrhovateľ dovŕšil vek 18 rokov, nezmenil, bez ohľadu na to, že v spise nie je o predchádzajúcom období podrobnejšia dokumentácia. Zdôraznil samotný charakter choroby a poukázal na záznamy v zdravotnej karte ako aj na rozhodnutie o priznaní statusu občana s ťažkým zdravotným postihnutím.

Odporkyňa sa k odvolaniu nevyjadřila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 250s v spojení s § 246c OSP preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Tvrdenie navrhovateľa, že v konaní sa vyskytli procesné nedostatky, odvolací súd považoval za dôvodné. O invalidnom dôchodku navrhovateľa za to isté obdobie rozhodoval krajský súd vo viacerých súbežných konaniach, ale napriek skutočnosti, že odporkyňa v priebehu súdneho konania ďalšími rozhodnutiami menila svoje pôvodné rozhodnutie, nezaoberal sa komplexným posudzovaním zdravotného stavu navrhovateľa ani riadne nevyriešil, ktoré rozhodnutie má byť predmetom preskúmania v danom konaní, prípadne, či niektoré z nich už nebolo nahradené iným rozhodnutím ktoré súd preskúmaval v inom súdnom konaní.

Konanie podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku /ďalej len „OSP“/ je súdnym prieskumom neprávoplatných rozhodnutí správnych orgánov, pričom § 250o OSP priamo predpokladá, že správny orgán môže v priebehu súdneho prieskumu vydať ďalšie rozhodnutie.

Pokiaľ takýmto rozhodnutím návrhu navrhovateľa v celom rozsahu vyhovie, krajský súd konanie zastaví. Pokiaľ návrhu celkom nevyhovie, ako tomu bolo v tomto prípade, potom je krajský súd povinný na toto nové rozhodnutie odporkyne prihliadať ako na zmenové rozhodnutie a toto preskúmať v pôvodne začatom konaní.

Takýmto konaním bolo konanie vedené na Krajskom súde v Trenčíne pod č. k. 18Sd/272/2005, ktoré právoplatne skončilo rozsudkom z 12. marca 2007, ktorým krajský súd zrušil rozhodnutie odporkyne č. X. z 11. mája 2006, ktorým odporkyňa priznala navrhovateľovi invalidný dôchodok od 13. apríla 2005, s mierou poklesu vykonávať zárobkovú činnosť 45%.

Rozhodnutie odporkyne z 11. mája 2006 č. X. bolo obsahovo totožné s rozhodnutím z 24. apríla 2005 č. X., ktoré v predmetnom konaní krajský súd ako vecne správne potvrdil. Keďže rozhodnutie z 11. mája 2006 č. X. bolo vydané neskôr ako rozhodnutie č. X. z 24. apríla 2006 a týkalo sa tej istej žiadosti navrhovateľa o priznanie invalidného dôchodku, za rovnaké obdobie a v rovnakej výške, potom rozhodnutie z 11. mája 2006 nahradilo rozhodnutie z 24. apríla 2006 a to aj napriek tomu, že v rozhodnutí z 11. mája 2006 sa táto skutočnosť explicitne neuvádza.

Z uvedeného dôvodu preto krajský súd zrejme preskúmaval rozhodnutie odporkyne z 24. apríla 2006 č. X. v tomto konaní nadbytočne.

Pokiaľ ide o námietky navrhovateľa týkajúce sa nedostatočne zisteného skutkového stavu, teda zdravotného stavu navrhovateľa a charakteru ochorenia ktorým navrhovateľ trpí, považoval odvolací súd aj tieto námietky navrhovateľa za dôvodné.

Z dávkových spisov vyplýva, že navrhovateľ podal žiadosť o invalidný dôchodok 29. decembra 2004 s dátumom uplatnenia nároku 29. decembra 2004, pričom dôchodok žiadal priznať od 1. októbra 2003. Neskôr v konaní pred správnyimi orgánmi požadoval priznanie invalidity od 11. septembra 2004, teda od dovŕšenia veku 18 rokov.

Na základe posudkov posudkových lekárov mu však bol invalidný dôchodok priznaný až od 13. apríla 2005 (s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45%) z dôvodu, že nie je možné určiť skorší dátum vzniku invalidity, nakoľko psychologické vyšetrenia, ktoré boli predložené k posúdeniu zdravotného stavu, potvrdzovali pred dňom priznania invalidity len poruchy správania a osobnosti a dysharmonický vývoj osobnosti, čo nespĺňalo kritériá priznania invalidity a to napriek skutočnosti, že psychologický posudok z 26. mája 2004 odporúčal pre navrhovateľa psychiatrickú starostlivosť.

Posudky posudkových lekárov sa dostatočným spôsobom nezaoberali lekárskymi správami, nachádzajúcimi sa v zdravotnej dokumentácii /napr. Správa z 26. mája 2004 poukazuje na disharmonicky sa vyvíjajúcej osobnosti s príznakmi poruchy socializácie, agresivitou, maladaptivita je potencovaná iritabilitou, popisovanou už v minulosti s tým, že psychiatrická starostlivosť sa javí ako vhodná /korekcia iritability/. V správach z psychiatrických vyšetrení z 13. apríla 2005, z 13. mája 2005 a ďalších sú záznamy o problémoch psychiatrického charakteru, popisované už v minulosti, s rapídnyim až fatálnym zhoršením duševného zdravia v neskoršom, ale veľmi krátkom období (už 2. marca 2006). Už v správe z 30. júna 2003 lekár poukazuje na prejavy organických zmien CNS. V správe z 15. júna 2004 sa okrem iného uvádza v neurologickom náleze dysfunkcia kmeňových štruktúr a zvýšená tenzia, podľa správ z 11. apríla 2005, z 13. apríla 2005, z 15. marca 2006, ošetrojúci lekári signalizovali zdravotné ťažkosti, ktorým nebola venovaná dostatočná pozornosť, podrobnejšie vyšetrenia na posúdenie jeho zdravotného stavu nevykonali.

Možno pripomenúť, že pri poslednom posúdení zdravotného stavu navrhovateľa, po časovom odstupe ani nie jedného roku, už bola konštatovaná 75% miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť /posudok MUDr. B. H. z 18.decembra 2007/, pričom radikálny pokles v pomerne krátkom časovom odstupe opätovne vyvoláva pochybnosti o tom, ako bol zdravotný stav navrhovateľa posúdený pôvodne, či boli vykonané všetky potrebné dôkazy a zabezpečené všetky potrebné lekárske vyšetrenia.

Samotná skutočnosť, že u navrhovateľa nebolo realizované komplexné psychiatrické vyšetrenie nemôže byť dôvodom pre odmietnutie žiadosti navrhovateľa o invalidný dôchodok od ním požadovaného skoršieho dátumu, bez náležitého odôvodnenia a to najmä s ohľadom na to, akým ochorením navrhovateľ trpí.

Na základe vyššie uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že skutočnosti, ktorými navrhovateľ v odvolaní spochybňuje rozhodnutie prvostupňového súdu boli zistené v odvolacom konaní. V prejednávanej veci, okrem vyššie naznačených procesných pochybení, napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu, na základe ktorého potom krajský súd vec nesprávne právne posúdil.

Vzhľadom na skutočnosť, že nie je úlohou súdov pri preskúvaní rozhodnutí správnych orgánov nahrádzať ich činnosť najmä pokiaľ ide o riadne zistenie skutkového stavu, odvolací súd rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 4 OSP zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie s tým, že v ďalšom konaní správny orgán viazaný právnym názorom odvolacieho súdu doplní dokazovanie v naznačenom smere, riadne zistí skutočný stav veci najmä pokiaľ ide o dôvody priznania invalidného dôchodku od určitého dátumu a samotný charakter navrhovateľovho ochorenia a až následne a po zohľadnení všetkých relevantných skutočností opätovne vo veci rozhodne, pričom svoje rozhodnutie aj náležite odôvodní.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaniu navrhovateľa vyhovel a rozsudok Krajského súdu v Trenčíne v napadnutej časti podľa § 250ja ods. 4 v spojení s § 250l ods. 2 zmenil a rozhodnutia odporkyne zrušil a vrátil jej vec na nové konanie a rozhodnutie.

Pokiaľ ide o časť výroku týkajúcu sa náhrady trov konania, v tejto časti zostáva rozsudok krajského súdu nezmenený, nakoľko nebol odvolaním napadnutý.

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 OSP a účastníkom ich náhradu nepriznal, nakoľko odporkyňa v konaní nebola úspešná, a právny zástupca navrhovateľa si trovy odvolacieho konania neuplatnil.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.

V Bratislave 23. októbra 2008

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová